

Cenne źródło dla badania stosunków Polski z Unią Europejską w ostatnich latach

Intensywne działania instytucji UE będące reakcją na naruszenie praworządności w Polsce rozpoczęły się w 2016 r. i trwają do dzisiaj. Składają się na nie rozmaite akty, głównie KE, PE i orzeczenia TS. Ogrom materiałów powoduje, że są one trudne do ogarnięcia w całości. Szczęśliwie, orientację ułatwiają znacznie nader cenne publikacje pod redakcją prof. Jana Barcza, prof. Agnieszki Grzelak i dr Rafała Szymallauera, sporządzone pod auspicjami Przedstawicielstwa KE w Polsce.

Ukazały się dotąd trzy tomy, przy czym ostatni tom został podzielony na dwie książki. Są to: tom 1: Problem praworządności w Polsce w świetle dokumentów Komisji Europejskiej. Okres „dialogu politycznego” 2016–2017; tom 2: Problem praworządności w Polsce w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (2018–2020); tom 3: Problem praworządności w Polsce w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (2021), księgi I i II.

Zawartość poszczególnych tomów jest znacznie bogatsza, niż wynikałoby to z ich tytułów. Tak więc w tomie 1 obok dokumentów KE znajdują się także rezolucje PE oraz dokumenty organizacji międzynarodowych dotyczące praworządności w Polsce. W tomach 2 i 3 obok kilkudziesięciu orzeczeń (wyroków i postanowień) TS, zasadniczo, ale nie tylko w sprawach polskich, można znaleźć także m.in. opinie rzeczników generalnych, odesłania prejudycjalne polskich sądów, skargi do TS, rozmaite dokumenty instytucji unijnych, wyroki polskiego SN i TK, dokumenty i wystąpienia polskich organów państwowych, liczne wystąpienia RPO i organizacji pozarządowych, a także wyroki ETPCz.

Wskazany wyżej materiał prawny został opracowany i skomentowany w omawianych tomach przez kilkudziesięciu autorów: zarówno akademików, jak i praktyków. W kolejnych tomach znajdują się obszernie wprowadzenia do problematyki, a także głosy do poszczególnych orzeczeń TS i innych sądów.

W sumie, objętość omawianych tomów sięga prawie 4000 stron! Wartość zamieszczonych w nich dokumentów, a także opracowań i refleksji prawniczych jest wręcz nie do przecenienia.

Można się spodziewać kolejnego tomu (tomów?). Zakończony właśnie rok 2022 przysporzył bowiem wiele nowych dokumentów związanych choćby z batalią o unijne pieniądze przewidziane w Krajowym Planie Odbudowy i spełnienia wymagań zawartych w nim tzw. kamieniach milowych. Należałoby sobie przy tym życzyć, aby nowych materiałów dotyczących naruszenia praworządności w Polsce w 2023 r. i kolejnych latach po prostu zabrakło!

Omawiane tomy są dostępne w wersji elektronicznej m.in. pod adresem: <https://repozytorium.kozminski.edu.pl/pub/6938>.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

Valuable Source for Studies on Poland's Relations with the European Union in Recent Years

Intensive measures undertaken by EU institutions in response to violations of the rule of law in Poland began in 2016 and have continued until this day. These measures include various acts, mainly by the EC and the EP, and CJ rulings. The sheer abundance of materials makes them difficult to comprehend in their entirety. Fortunately, we are greatly helped in navigating them thanks to extremely valuable publications edited by Prof. Jan Barcz, Prof. Agnieszka Grzelak and dr Rafał Szymallauer, prepared under the auspices of the EC Representation in Poland.

Three volumes have been published so far, with the latest volume split into two books. They include: vol. 1: Problem praworządności w Polsce w świetle dokumentów Komisji Europejskiej. Okres „dialogu politycznego” 2016–2017 [Problem of the Rule of Law in Poland in the Light of EC Documents. The Period of ‘Political Dialogue’ 2016–2017]; vol. 2: Problem praworządności w Polsce w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (2018–2020) [Problem of the Rule of Law in Poland in the Light of CJEU Case Law (2018–2020)]; vol. 3: Problem praworządności w Polsce w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (2021) [Problem of the Rule of Law in Poland in the Light of CJEU Case Law (2021)], books I and II.

The individual volumes are much richer in content than their titles suggest. Volume 1, in addition to EC documents, contains also EP resolutions and documents from international organizations concerning the rule of law in Poland. In volumes 2 and 3, apart from dozens of judgments and orders issued by the CJ mainly, though not exclusively, in Polish cases, one can also find opinions of Advocates General, Polish courts' references for preliminary rulings, complaints to the CJ, various documents of EU institutions, judgments of the Polish Supreme Court and the Constitutional Tribunal, documents and interventions of Polish state authorities, numerous interventions of the Ombudsman and NGOs, as well as judgments of the ECtHR.

The legal material described above has been compiled and commented on in these volumes by dozens of authors, both academics and practitioners. These volumes contain extensive introductions presenting the issues, as well as commentaries on individual rulings of the CJ and other courts.

In total, they are nearing 4,000 pages! The value of the documents included, as well as the legal studies and reflections, cannot be overestimated. Another volume (other volumes?) can be expected. In fact, the just-ended year 2022 brought many new documents related, for instance, to the battle for EU money provided under the National Recovery and Resilience Plan and the fulfilment of the so-called milestones contained therein. One would simply wish for lack of new material on violations of the rule of law in Poland in 2023 and beyond!

The volumes in question are available electronically, among others, at: <https://repozytorium.kozminski.edu.pl/pub/6938>.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief